

**Wskazania do Studium Wykonalności
stanowiących załącznik
do wniosku o dofinansowanie projektu
z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego
w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego
Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020
konkursu nr RPMA.04.03.02-IP.01-14-011/16**

**Oś priorytetowa IV
Przejście na gospodarkę niskoemisyjną**

**Działanie 4.3
Redukcja emisji zanieczyszczeń powietrza**

**Poddziałanie 4.3.2
Mobilność miejska w ramach ZIT**

**Typ projektów
Rozwój zrównoważonej multimodalnej
mobilności miejskiej – ZIT -
Parkingi „Parkuj i Jedź”**

Warszawa, 29 lutego 2016 r.

Spis treści

rozdział	strona
1. Wstęp	3
2. Struktura Studium Wykonalności.....	4
3. Wstępna analiza projektu	5
4. Wnioski	7
5. Definicja celów projektu	7
6 .Identyfikacja projektu	8
7. Analiza wykonalności, analiza popytu oraz analiza opcji	9
8. Analiza finansowa	10
9. Analiza kosztów i korzyści (analiza ekonomiczna)	11
10. Analiza wrażliwości i ryzyka (tylko dla dużych projektów).....	11
11. Analiza instytucjonalna w tym trwałość projektu	12
12. Analizy specyficzne dla danego rodzaju projektu/sektora.....	12
13. Pomoc publiczna.....	12
14. Analiza oddziaływania na środowisko	12

1. Wstęp

- 1.1. Niniejszy dokument zawiera wskazania przedstawiające sposób przygotowania Studium Wykonalności dla projektów planowanych do realizacji przy wsparciu z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020 (RPO WP 2014-2020), które stanowią załącznik do wniosku o dofinansowanie projektu.
- 1.2. Studium Wykonalności sporządzane jest w celu dokonania analizy i uzasadnienia realizacji planowanego przedsięwzięcia. Przedmiotowy dokument powinien także wykazać, że uzasadnione jest objęcie tego przedsięwzięcia wsparciem w ramach RPO WM 2014-2020.
- 1.3. W niniejszych wskazaniach przedstawiono strukturę Studium Wykonalności uniwersalną dla różnych typów projektów planowanych do dofinansowania w ramach RPO WM 2014-2020. Na etapie składania wniosku o dofinansowanie projektu wnioskodawca będzie musiał dostarczyć odpowiedni załącznik do wniosku o dofinansowanie, składający się z następujących elementów:
 - 1.3.1. studium wykonalności,
 - 1.3.2. arkusza kalkulacyjnego w formacie XLS lub równoważnym, zawierającego tabele oraz wyliczenia do analizy finansowej i ekonomicznej.
- 1.4. Analiza finansowa przedstawiona w ramach Studium Wykonalności powinna zawierać rozdział opisujący przyjęte do wyliczeń założenia, a także rozdział, w którym ujęte zostanie podsumowanie przedstawiające najważniejsze wyniki przeprowadzonej analizy. Dlatego też niezbędnym elementem dostarczanym na etapie składania wniosku będzie arkusz kalkulacyjny, zawierający wszystkie wymagane wyliczenia. Muszą one zawierać jawne (nie ukryte) i działające formuły przedstawiające przeprowadzone analizy i ich wyniki.
- 1.5. Należy mieć na względzie, że przedmiotowe wskazania przedstawiają jedynie zalecenia w zakresie sporządzania Studium Wykonalności dla projektów składanych w ramach RPO WM 2014-2020. Wnioskodawcy mogą sporządzić dokument o innej strukturze i zawartości, niż zostało to przedstawione we wskazaniach. W takim przypadku należy mieć jednak na względzie konieczność zawarcia w nim wszystkich wskazanych w przedmiotowym dokumencie informacji, a także to, aby zachować zgodność z zawartymi we wskazaniach

założeniami. Niezależnie od tego, czy wnioskodawca sporządzi Studium Wykonalności o strukturze i zawartości w pełni zgodnej z niniejszymi wskazaniem, przy sporządzaniu takiego dokumentu należy mieć na względzie konieczność zachowania zgodności sporządzanego dokumentu z zapisami rozporządzeń i innych aktów prawnych wskazanych w RPO WM 2014-2020, a także z:

- 1.5.1. Wytycznymi Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju z dnia 18 marca 2015 r. w zakresie zagadnień związanych z przygotowaniem projektów inwestycyjnych, w tym projektów generujących dochód i projektów hybrydowych na lata 2014-2020 (MliR/H/2014- 2020/7(01)03/2015);
- 1.5.2. *Przewodnikiem do analizy kosztów i korzyści projektów inwestycyjnych* (Guide to Cost-benefit Analysis of Investment Project - Economic appraisal tool for Cohesion Policy 2014-2020) Komisji Europejskiej z grudnia 2014 r.

2. Struktura Studium Wykonalności

- 2.1. Wstępna analiza projektu;
- 2.2. Wnioski;
- 2.3. Definicja celów projektu;
- 2.4. Identyfikacja projektu;
- 2.5. Analiza wykonalności, analiza popytu oraz analiza opcji;
- 2.6. Analiza finansowa;
- 2.7. Analiza kosztów i korzyści (ekonomiczna);
- 2.8. Analiza wrażliwości i ryzyka (tylko dla dużych projektów);
- 2.9. Analiza instytucjonalna w tym trwałość projektu;
- 2.10. Analizy specyficzne dla danego rodzaju projektu/sektora;
- 2.11. Pomoc publiczna;
- 2.12. Analiza oddziaływania na środowisko.

3. Wstępna analiza projektu

- 3.1. Wnioskodawca w ramach wstępnej analizy projektu zobowiązany jest udzielić odpowiedzi na następujące pytania:
- 3.1.1. czy wsparciem objęte są przedsięwzięcia ukierunkowane na wzmocnienie systemów multimodalnego transportu miejskiego na obszarze objętym strategią ZIT WOF?
 - 3.1.2. czy projekt jest zgodny z Planem Gospodarki Niskoemisyjnej, obowiązującym na obszarze na którym wpisuje się w kierunki działań niskoemisyjnych i/ lub został zidentyfikowany w planie gospodarki niskoemisyjnej?
 - 3.1.3. czy projekt wpisuje się w założenia polityki mobilności dla obszaru na którym jest on realizowany, wynikające z Planu (Planów) Gospodarki Niskoemisyjnej/Strategii ZIT/planu (planów) mobilności miejskiej/innych dokumentów?
 - 3.1.4. czy wszystkie realizowane w ramach projektu parkingi zawierają miejsca parkingowe dla rowerów?
- 3.2. Wnioskodawca powinien udzielić odpowiedzi czy w ramach projektu będą realizowane dodatkowo zadania dot. infrastruktury towarzyszącej, które bezpośrednio realizują cele projektu i są uzupełniającymi i niedominującymi elementami projektu (zarówno w aspekcie kosztowym jak i rzeczowym) oraz czy są bezpośrednio powiązane funkcjonalnie z podstawowymi elementami projektów i dotyczą np.:
- 3.2.1. inwestycji dotyczących poprawy funkcjonalności ruchu pieszego i rowerowego (z wyłączeniem funkcji turystycznej);
 - 3.2.2. miejsc parkingowych dla rowerów, kładek i tuneli pieszo-rowerowych, przebudowy schodów na pochylnie z przeznaczeniem do wykorzystania przez rowerzystów;
 - 3.2.3. chodników i przejść dla pieszych;
 - 3.2.4. modernizacji oświetlenia ulicznego pod kątem zwiększenia jego energooszczędności;
 - 3.2.5. inwestycji w infrastrukturę drogową (np. jezdnie, nawierzchnia, obiekty inżynierskie, odwodnienie itp.), które mogą być współfinansowane wyłącznie w zakresie niezbędnym dla właściwej realizacji projektów z zakresu P+R i uzasadnionym z

punktu widzenia technologicznego. Część wykraczająca poza niezbędny zakres projektu będzie stanowić wydatek niekwalifikowany. Uwarunkowania dot. kwalifikowania ww. elementów określono w pkt 3 załącznika 5 do SZOOP.

- 3.3. W Studium wykonalności powinna zostać zamieszczona analiza wskazująca czy projekt sprzyja oszczędnemu, efektywnemu i wydajnemu wydatkowaniu środków oraz zapewnia realizację wskaźników z zachowaniem efektywności kosztowej.
- 3.4. Wnioskodawca powinien zadeklarować, że projekt jest zgodny z zasadami określonymi w dokumencie „Analiza możliwości rozwoju systemów parkingów „Parkuj i Jedź” dla Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego do roku 2023”. W przypadku odstępstw od założeń wskazanych w ww. dokumencie należy je wyszczególnić oraz podać przyczyny ich wystąpienia.
- 3.5. Wnioskodawca powinien zapewnić, że w ramach projektu zastosowano mechanizmy uwzględniające wszystkich użytkowników zgodne z zasadami projektowania uniwersalnego¹ Koncepcja uniwersalnego projektowania polega na projektowaniu produktów, środowiska, programów i usług w taki sposób, by były użyteczne dla wszystkich, w możliwie największym stopniu, bez potrzeby adaptacji lub specjalistycznego projektowania. Uniwersalne projektowanie nie wyklucza możliwości zapewniania dodatkowych udogodnień dla szczególnych grup osób z niepełnosprawnościami, jeżeli jest to potrzebne. Wszystkie produkty projektów realizowanych z funduszy unijnych (produkty, towary, usługi, infrastruktura) powinny być dostępne dla wszystkich osób, w tym również dostosowane do zidentyfikowanych potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

¹ Dokument opracowany przez Ministerstwo Rozwoju pt. „Wytyczne w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępność dla osób z niepełno sprawnościami oraz zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych na lata 2014-2020”, wskazuje, że koncepcja projektowania uniwersalnego oparta jest na ośmiu regułach: 1) użyteczności dla osób o różnej sprawności, 2) elastyczności w użytkowaniu, 3) proste i intuicyjne użytkowanie, 4) czytelna informacja, 5) tolerancja na błędy, 6) wygodne użytkowanie bez wysiłku, 7) wielkość i przestrzeń odpowiednie dla dostępu i użytkowania, 8) percepcja równości. Dodatkowe informacje, na temat projektowania uniwersalnego można znaleźć na stronie internetowej: <http://www.power.gov.pl/dostepnosc>.

4. Wnioski

- 4.1. W tym rozdziale należy przedstawić skrócony opis kluczowych informacji o inwestycji, przede wszystkim z uwzględnieniem elementów niezbędnych do przeprowadzenia oceny wykonalności projektu, tj. weryfikacji następujących kryteriów:
 - 4.1.1. wykonalność finansowa,
 - 4.1.2. efektywność projektu,
 - 4.1.3. efektywność projektu,
 - 4.1.4. wykonalność techniczna i technologiczna.
- 4.2. Zgodnie z kryteriami wyboru finansowych operacji przyjętymi przez Komitet Monitorujący. Kryteria dostępne na stronie www.mazowia.eu. Rozdział ten powinien w prosty i zrozumiały sposób omówić podstawowe wyniki studium.
- 4.3. Rozdziały od 2 do 7 należy opracować w oparciu o Wytoczne Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju z dnia 18 marca 2015 r. w zakresie zagadnień związanych z przygotowaniem projektów inwestycyjnych, w tym projektów generujących dochód i projektów hybrydowych na lata 2014-2020 (MliR/H/2014- 2020/7(01)03/2015).

5. Definicja celów projektu

- 5.1. Zdefiniowanie celów jest niezbędnym etapem służącym identyfikacji i analizie projektu. Stanowi ono punkt wyjścia do przeprowadzenia jakiegokolwiek oceny inwestycji.
- 5.2. Cele projektu, zarówno te bezpośrednie, jak i pośrednie, powinny zostać określone w oparciu o analizę potrzeb danego środowiska społeczno-gospodarczego, z uwzględnieniem zjawisk najbardziej adekwatnych do skali oddziaływania projektu.
- 5.3. Należy zwrócić uwagę, aby cele projektu zdefiniowane w analizie spełniały następujące założenia:

- 5.3.1. jasno wskazywały, jakie korzyści społeczno-gospodarcze można osiągnąć dzięki wdrożeniu projektu,
- 5.3.2. były logicznie powiązane ze sobą (w przypadku gdy w ramach projektu realizowanych jest jednocześnie kilka celów),
- 5.3.3. na tyle, na ile to możliwe powinny zostać skwantyfikowane, poprzez określenie wartości bazowych i docelowych oraz metodę pomiaru poziomu ich osiągnięcia,
- 5.3.4. były logicznie powiązane z ogólnymi celami odnośnych funduszy, tj. wymagane jest określenie zbieżności celów projektu z celami realizacji danej osi priorytetowej programu operacyjnego.

6. Identyfikacja projektu

- 6.1. Identyfikacja projektu powinna dostarczyć zwięzłej i jednoznacznej informacji na temat jego całościowej koncepcji i logicznych ram. Obejmuje ona zatem następujące kwestie:
 - 6.1.1. zarys i ogólny charakter projektu (tj. prezentację projektu jako przedmiotu przedsięwzięcia wraz z opisem, podaniem podstawowych parametrów technicznych, całkowitym kosztem inwestycji, w tym całkowitym kosztem kwalifikowalnym, lokalizacją itd.),
 - 6.1.2. analizę projektu w kontekście całego układu infrastruktury, tj. funkcjonalne i rzeczowe powiązania między danym projektem a istniejącą infrastrukturą.
- 6.2. Projekt powinien stanowić samodzielną (pod kątem operacyjności) jednostkę analizy. Oznacza to, że powinien on obejmować wszystkie zadania inwestycyjne, które sprawiają, że efektem realizacji projektu jest stworzenie w pełni funkcjonalnej i operacyjnej infrastruktury, bez konieczności realizacji dodatkowych zadań inwestycyjnych nie uwzględnionych w tym projekcie. Jeśli okazałoby się, że przedmiotowy projekt nie spełnia powyższego warunku (np. jest tylko jedną z faz większego przedsięwzięcia i nie jest operacyjny jako samodzielna jednostka) wówczas należy rozszerzyć przedmiot analizy o dodatkowe zadania inwestycyjne, które będą rozpatrywane całościowo, jako jeden projekt. Z drugiej strony, należy pamiętać, aby w sztuczny sposób nie rozszerzać zakresu projektu poprzez uwzględnianie zadań inwestycyjnych, które nie mają wpływu na

zapewnienie operacyjności tego projektu, a ponadto mogą stanowić samodzielną jednostkę analizy, zaś ich cele nie są bezpośrednio powiązane z celami projektu.

6.3. Identyfikacja projektu wymaga również ustalenia:

6.3.1. całkowitego kosztu kwalifikowalnego projektu w celu określenia, czy analizowany projekt należy uznać za projekt duży w myśl art. 100 rozporządzenia nr 1303/2013,

6.3.2. czy dofinansowanie projektu stanowi pomoc publiczną, o której mowa w art. 107 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, dalej: „TFUE” (Dz. Urz. UE 2008 C 115/47). Kwestia ta będzie miała szczególne znaczenie w przypadku ewentualnych wątpliwości, czy dany projekt należy zakwalifikować jako duży projekt w rozumieniu art. 100 rozporządzenia nr 1303/2013.

6.4. Niezbędne jest także ustalenie - na podstawie wyników analizy finansowej oraz przy uwzględnieniu wszystkich przesłanek wskazanych w art. 61 rozporządzenia nr 1303/2013 - czy projekt należy do którejś z kategorii projektów generujących dochód.

7.

Analiza wykonalności, analiza popytu oraz analiza opcji

7.1. Na wnioskodawcy spoczywa obowiązek wykazania, że wybrany przez niego wariant realizacji projektu reprezentuje najlepsze spośród wszelkich możliwych alternatywnych rozwiązań.

7.2. W tym celu wnioskodawca powinien przeprowadzić analizę wykonalności, analizę popytu oraz analizę opcji (rozwiązań alternatywnych).

7.3. Celem analizy wykonalności jest zidentyfikowanie możliwych do zastosowania rozwiązań inwestycyjnych, które można uznać za wykonalne m.in. pod względem technicznym, ekonomicznym, środowiskowym i instytucjonalnym.

7.4. Analiza popytu identyfikuje i ilościowo określa społeczne zapotrzebowanie na realizację planowanej inwestycji. W jej ramach należy uwzględnić zarówno bieżący (w oparciu o aktualne dane), jak również prognozowany popyt (w oparciu o prognozy uwzględniające m.in. wskaźniki makroekonomiczne i społeczne). Analizę prognozowanego popytu należy przeprowadzić dla scenariusza z inwestycją oraz bez inwestycji. Ponadto, analiza ta

powinna odwoływać się do kwestii bieżącego oraz przyszłego zapotrzebowania inwestycji na zasoby, przewidywanego rozwoju infrastruktury, oraz efektu sieciowego (jeżeli występuje lub może wystąpić w wyniku realizacji inwestycji).

- 7.5. Analiza opcji polega na dokonaniu porównania i oceny możliwych do zastosowania rozwiązań inwestycyjnych zidentyfikowanych na etapie analizy wykonalności. Celem tej analizy jest wskazanie, które z ww. rozwiązań jest najkorzystniejsze. Powinny one być ze sobą porównywalne w oparciu o szereg kryteriów, m.in. kryteria techniczne, instytucjonalne, ekonomiczne i środowiskowe.
- 7.6. Analizę opcji należy przeprowadzać w dwóch etapach:
 - 7.6.1. etap pierwszy – analiza strategiczna – ten etap koncentruje się na podstawowych rozwiązaniach o charakterze strategicznym (np. odpowiada na pytanie, czy bardziej korzystna będzie modernizacja już funkcjonującej infrastruktury, czy też budowa nowej). Etap ten, co do zasady, przyjmuje formę analizy wielokryterialnej i opiera się na kryteriach jakościowych.
 - 7.6.2. etap drugi – analiza rozwiązań technologicznych – na tym etapie należy przeanalizować poszczególne rozwiązania pod kątem technologicznym. Do przeprowadzenia tego etapu zazwyczaj zastosowanie mają metody oparte na kryteriach ilościowych.
- 7.7. Po przeprowadzeniu analizy wykonalności, analizy popytu oraz analizy opcji wnioskodawca powinien dokonać wyboru rozwiązania do zastosowania i sformułować jego uzasadnienie.

8. Analiza finansowa

- 8.1. Przeprowadzenie analizy finansowej ma na celu w szczególności:
 - 8.1.1. ocenę finansowej rentowności inwestycji i kapitału krajowego, poprzez ustalenie wartości wskaźników efektywności finansowej projektu,
 - 8.1.2. weryfikację trwałości finansowej projektu i beneficjenta/operatora,
 - 8.1.3. ustalenie właściwego (maksymalnego) dofinansowania z funduszy UE.

- 8.2. Analizę finansową należy przeprowadzić zgodnie z *Wytycznymi Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju w zakresie zagadnień związanych z przygotowaniem projektów inwestycyjnych, w tym projektów generujących dochód i projektów hybrydowych na lata 2014-2020.*

9.

Analiza kosztów i korzyści (analiza ekonomiczna)

- 9.1. Celem analizy kosztów i korzyści wynika z konieczności oszacowania kosztów i korzyści projektu z punktu widzenia całej społeczności. Analiza kosztów i korzyści – w zależności od rodzaju projektu – może przybrać formę analizy ekonomicznej bądź też analizy efektywności kosztowej.

10.

Analiza wrażliwości i ryzyka (tylko dla dużych projektów)

- 10.1. Sposób przeprowadzenia analizy ryzyka i wrażliwości dla projektu został opisany w Rozdziale 9. Wytycznych Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju w zakresie zagadnień związanych z przygotowaniem projektów inwestycyjnych, w tym projektów generujących dochód i projektów hybrydowych na lata 2014-2020.
- 10.2. W przypadku projektów niebędących dużymi projektami, analiza ryzyka i wrażliwości nie jest wymagana.

11.

Analiza instytucjonalna w tym trwałość projektu

11.1. Analiza powinna przede wszystkim odpowiedzieć na pytanie:

11.1.1. Czy wnioskodawca posiada zdolność organizacyjną do wdrożenia projektu?

11.1.2. Czy wnioskodawca posiada zdolność organizacyjną i finansową do utrzymania projektu?

11.1.3. Kto będzie zarządzał projektem w okresie co najmniej 5 lat od zakończenia projektu?

12.

Analizy specyficzne dla danego rodzaju projektu/sektora

12.1. Należy dokonać analizy projektu pod kątem specyfiki danego projektu/sektora.

13.

Pomoc publiczna

13.1. Należy uzasadnić, że projekt nie podlega zasadom pomocy publicznej na podstawie obowiązujących aktów prawnych i wytycznych.

14.

Analiza oddziaływania na środowisko

14.1. Dla projektów, dla których wymagane jest zgodnie z prawem polskim oraz unijnym przeprowadzenie postępowania w sprawie uzyskania decyzji o środowiskowych

uwarunkowaniach, w tym oceny oddziaływania na środowisko, należy przedstawić krótką analizę oddziaływania inwestycji na poszczególne komponenty środowiska.

- 14.2. Dla wszystkich projektów obligatoryjne jest odniesienie się do przewidywanego wpływu inwestycji na obszary Natura 2000.
- 14.3. Dla wszystkich projektów obligatoryjne jest odniesienie do kwestii „Przystosowania się do zmiany klimatu i łagodzenia zmiany klimatu, a także odporności na klęski żywiołowe”:
 - 14.3.1. należy wyjaśnić, w jaki sposób projekt przyczynia się do realizacji celów w zakresie zmiany klimatu zgodnie ze strategią „Europa 2020”, w tym zawiera informacje na temat wydatków związanych ze zmianą klimatu zgodnie z załącznikiem I do rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 215/2014;
 - 14.3.2. należy wyjaśnić, w jaki sposób uwzględniono zagrożenia związane ze zmianami klimatu, kwestie dotyczące przystosowania się do zmian klimatu i ich łagodzenia oraz odporność na klęski żywiołowe;
 - 14.3.3. należy wyjaśnić, jakie rozwiązania przyjęto w celu zapewnienia odporności na bieżącą zmienność klimatu i przyszłe zmiany klimatu w ramach projektu.
- 14.4. W ww. przypadkach zastosowanie mają Wytyczne Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 października 2015 r. w zakresie dokumentowania postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko dla przedsięwzięć współfinansowanych z krajowych lub regionalnych programów operacyjnych (MIR/H/2014-2020/31(1)/10/2015).
- 14.5. W przypadku kwestii dotyczących „Przystosowania się do zmiany klimatu i łagodzenia zmiany klimatu, a także odporności na klęski żywiołowe” pomocniczo należy stosować *„Poradnik przygotowania inwestycji z uwzględnieniem zmian klimatu, ich łagodzenia i przystosowania do tych zmian oraz odporności na klęski żywiołowe”* dostępny m.in. na stronie internetowej www.klimada.mos.gov.pl.